

Ajankohtaista sosiaali- ja terveysministeriöstä

Akustin kesäseminaari 2020

Anna Kärkkäinen
Erityisasiantuntija

2.12.2020

Ajankohtaista sote- tiedonhallinnasta

- Tiedonhallinnan lainsäädäntö
- Kokonaisarkkitehtuuri ja kehittämispolut
- Ohjaus ja yhteistyön kehittäminen

HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä HE 212/2020 vp

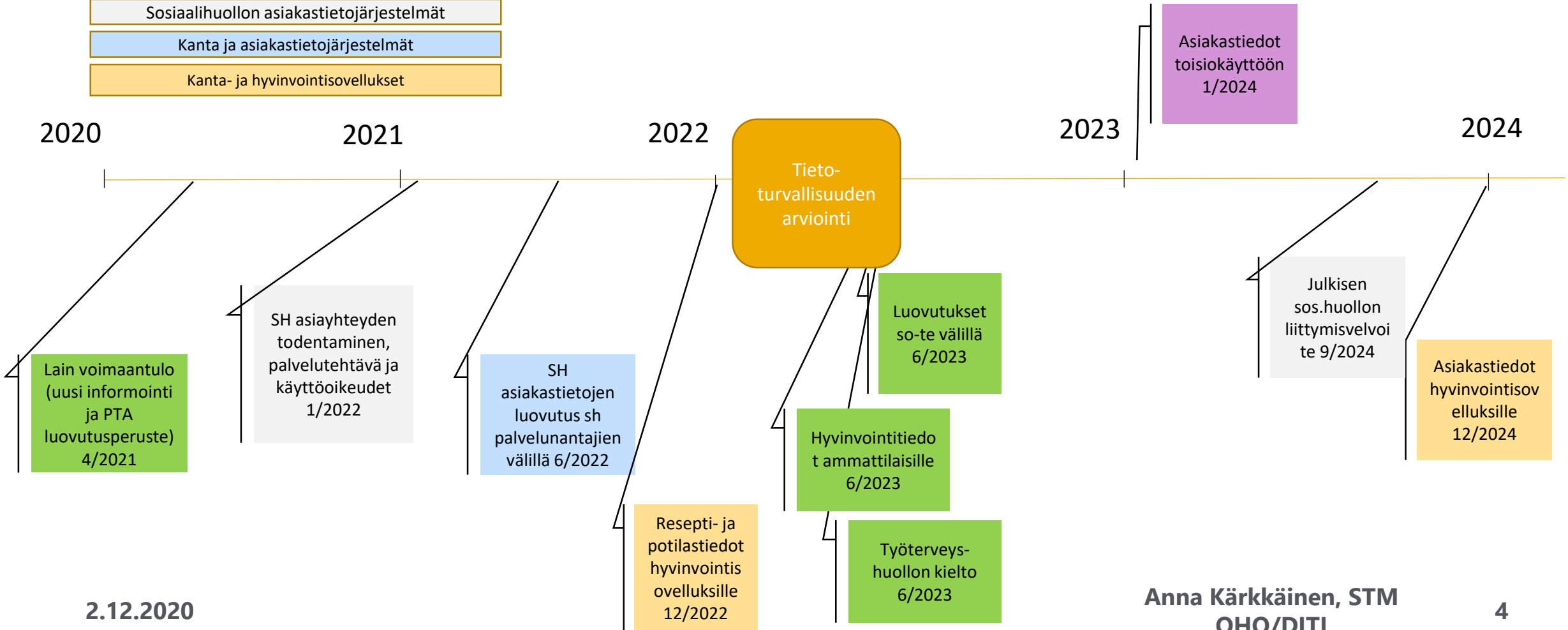

- HE annettu eduskunnan käsiteltäväksi 15.11.2020
- Keskeiset sisällöt
 - Tietosuoja-asetuksen edellyttämät muutokset
 - Mm. terveydenhuollon perussuostumuksesta luopuminen -> asiakas- ja potilastiedon luovutukset Kanta-palveluista lainsäädännön eli asiakastietolain 19-20 §:n perusteella
 - Tietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon välillä suostumuksen perusteella
 - Sosiaalihuollon liittyminen asiakastiedon arkistoon ja sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen asiakastiedon arkistosta
 - Hyvinvointitietojen tallentaminen omatietovarantoon ja hyvinvointisovellukset
 - Asiakastietojen luovuttaminen hyvinvointisovelluksille
 - Lisäksi muutokset lakeihin sähköisestä lääkemääräyksestä ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista
 - Siirtymäajat mm. asiakastietojen luovutus sosiaalihuollossa, toimialojen välinen luovutus, hyvinvointitietojen luovutus

HE:ssa ehdotetut siirtymäajat, jolloin viimeistään ominaisuuden oltava tuotannossa

- Kanta sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmät
- Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmät
- Kanta ja asiakastietojärjestelmät
- Kanta- ja hyvinvointisovellukset

2.12.2020

Anna Kärkkäinen, STM
OHO/DITI

Asiakastietolakiehdotukseen sisältyviä asetuksenantovaltuuksia

- *Käyttövaltuusasetus*: mitä tietoja ammattihenkilöt ja muut asiakastietoja käsittelevät henkilöt työtehtävänsä ja annettavan palvelun perusteella saavat käyttää
- *Vaiheistusasetus*: valtakunnalliseen arkistointipalveluun tallennettavista asiakirjojen vaiheistuksesta ja laajuudesta
- *Käyttömaksuasetus*: valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttömaksuista
- Valviran tietojärjestelmien rekisteröintiin liittyvistä maksuista
- Lisäksi päivitettävä potilasasiakirja-asetus
 - poistettava nykyiseen asiakastietolakiin perustuvat säännökset

Tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistus

- Tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistuksen käynnistämistä on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä.
- Uudistusta on tarkoitus vaiheistaa.
- Tavoitteena on, että ensimmäisen vaiheen HE annettaisiin Eduskunnalle tämän hallituskauden aikana.
- Keskeisiä sisältöjä ovat tietosuojasäädösten selkiyttäminen ja yhtenäistäminen sekä lainsäätö sääntely potilasasiakirjoista ja toimintansa päättäneiden yksityisten palveluntuottajien asiakirjojen säilyttämisestä.

Lääkehoidon tiedonhallinnan kehittämiskohteet Lääkeasioiden tiekartan toimeenpanon kokonaisuudessa

Tiedonhallinnan osalta työ jakautuu **neljään** työpakettiin:

1. Lääkehoidon tiekartan mukaiset **lääkityslistaa** koskevat toimenpiteet
2. Selvitys **keskitetyn kansallisen lääketietovarannon** toimintaedellytyksistä ja vaatimuksista
3. Tiekartta lääkehoidon **tiedon hyödyntämiseen** tiedon käytön tehostamiseksi, mahdollistamiseksi ja selkeyttämiseksi rationaalisen lääkehoidon periaatteiden mukaisesti
4. Lääkehoidon tiedonhallinnan ja toiminnan kehittämisen **säädöspohja**

Lainsäädäntöuudistukset välttämättömiä

Lääkityslistan konseptin vaihe 2 ei ole mahdollinen ilman tiedonhallinnan lääkelainsäädännön uudistusta

- Kokonaisuudistus on arvioitu välttämättömäksi
- Uudistus on arvioitu aikataulullisesti tiukaksi, mutta HE mahdollinen 2022

Voidaan edistää rajattuja osakokonaisuuksia nopeammin pienemmillä säädösmuutoksilla, mikä tämä on resurssien optimaalisen käytön kannalta perusteltu tapa

- Voitaisiin edistää rajatuimmilla säädösmuutoksilla nopeamminkin: lääkärin kirjaamat itsehoitolääkkeet ja apteekkisopimus
- Tämä ei saa kuitenkaan vaarantaa vaiheen 2 tavoiteaikataulua lääkityslistan käyttöönotosta v. 2024
- Edellyttää tiedonhallinnan toteuttamisen (lääkityslistaprojekti) lisäksi toimintamallien tarkentamista

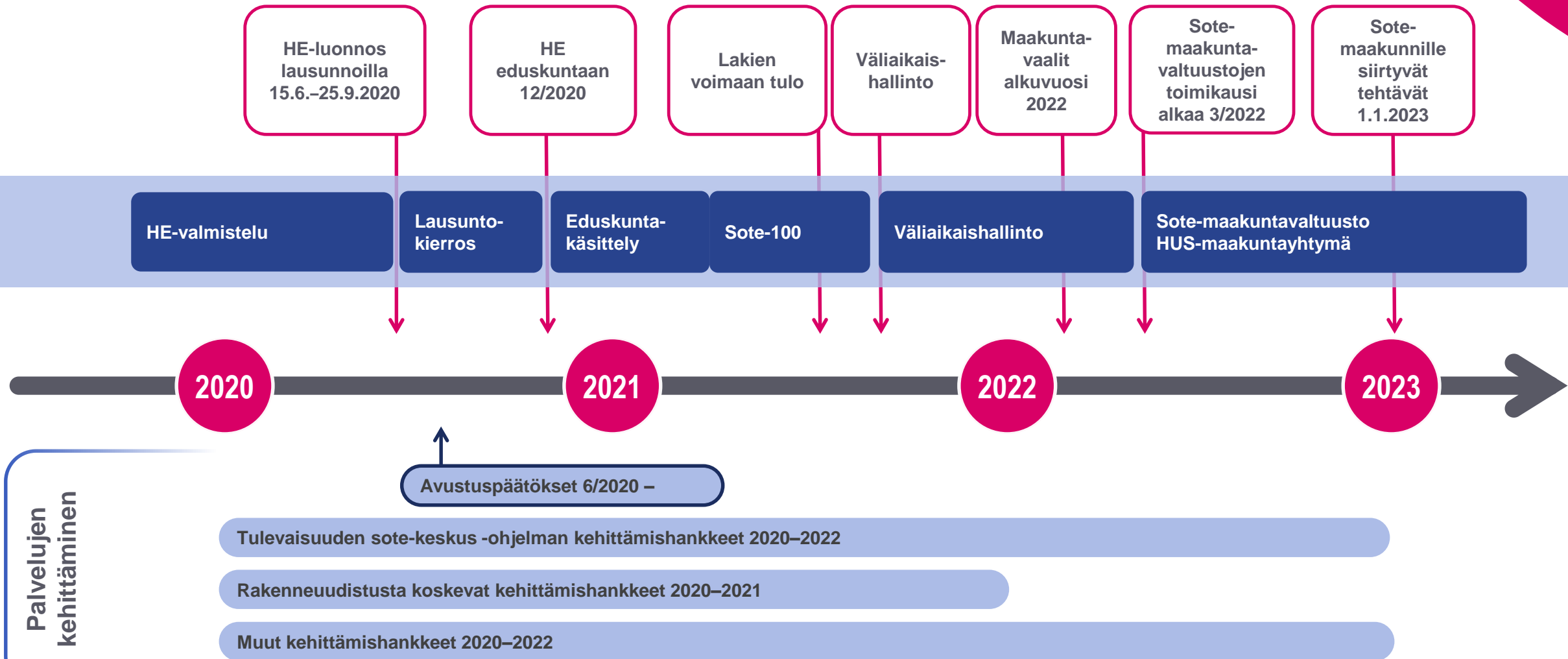

Genomi- ja biopankkilainsäädäntö

- Genomilain ja biopankkilain alustava esittelyviikko viikko 12
 - Biopankkilain HE lausuntokierrokselle joulukuussa
 - Genomilain HE:n osalta mahdollisesti tulossa kolmas lausuntokierros
- Genomitiedon säilyttämisen ja käsittelyn osalta meneillään ICT-selvitys, jonka on määrä valmistua nyt joulukuussa
 - Selvitystyöhön ovat osallistuneet THL:n, HUS:n, KELA:n ja CSC:n edustajat
- Valmisteilla genomilääketieteen kumppanuusverkosto, joka toimisi pre-ryhmänä genomilailla perustettavalle korkean tason asiantuntijaryhmälle

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Valtakunnallisen sote-tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuuri ja kehittämissuunnitelmat

- Sote-tiedonhallinnan tavoitetilan kuvaukset
 - Itse- ja omahoidon [tavoitetilan kuvaus](#) julkaistu
 - Tavoitteena kehittää SOTE KA –julkaisukokonaisuutta sekä julkaisujen päivittämistä
 - Yhteinen, yleinen osio sekä asiointi ja omahoito, asiakas- ja potilastietojen ensisijaiseen käyttöön sekä tiedolla johtaminen ja valtakunnallinen seuranta
 - Tarkemman tason kokonaisarkkitehtuurit esim. lääkehoidon tiedonhallinnasta
- Sote-tiedonhallinnan kehittämispolkuja päivitetty
- Vuoden 2021 aikana suunnitteilla mm.
 - Kokoavien KA-linjausten koostaminen
 - Asiakas- ja potilastiedon ensisijaisen käytön KA:n päivitys, erityisesti toiminta-arkkitehtuurin tarkentaminen
 - Tiedonhallintasäädösten kokonaisuudistusta tukeva arkkitehtuurituki

Asiakaskysely syksyllä 2020

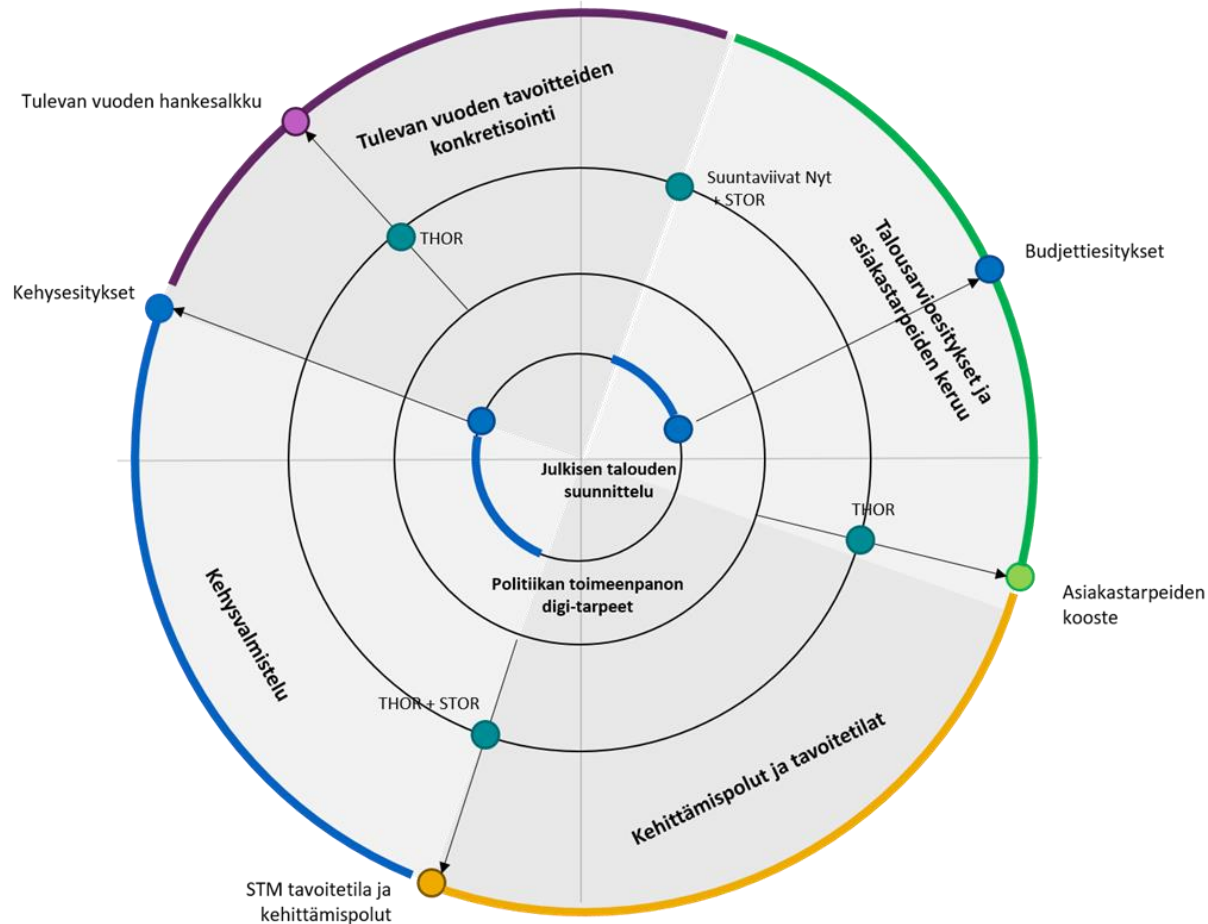
- Asiakaskysely sote-palvelunantajille syksyllä 2020
- tavoitteena selvittää, miten sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja digitalisaation kehittämistä pitäisi painottaa lähivuosina
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaation ja tiedonhallinnan kehittämisspolut vuosille 2021-2025
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon etäpalveluiden tilanne ja kehittämistavoitteet
 - Kanta-palveluiden tiekartta lähivuosien toteutuksen tueksi
- Vastaajia yhteensä n. 90 kpl, joista suurin osa kunnallisia sote-toimijoita

Yhteenveto asiakaskyselyn palautteesta kehittämispolkuihin

- Sote-tiedonhallinnan kehittämispolkuja koskevissa vastauksissa tuli selkeästi ilmi tarve entistä vahvemmalle kansalliselle ohjaukselle ja kansallisille tietojärjestelmäratkaisuille
 - **Asioinnin ja omahoidon** kohdalla korostui tarve Omakannan laajentamiselle (ml. sosiaalihuollon sähköinen asiointi) ja yhteiselle kansalliselle palvelualustalle sekä asiakaspalautteen osalta kansallisille sisällöille ja osittain myös kansalliselle tietojärjestelmäratkaisulle
 - **Ensisijaisen käytön** kohdalla tuli esille tarve priorisoida asiakkaan tilannekuvan kehittämistä ja Kanta-tietojen parempaa hyödyntämistä tukevia ratkaisuja asiakas- ja potilastietojärjestelmissä sekä tarve laajentaa Kanta-palvelujen kysely- ja välityspalvelua
 - **Tiedolla johtamisen ja valtakunnallisen seurannan** osalta korostui tarve kansalliselle, mutta myös maakunnalliselle ICT-kehittämislle sekä tarve hyödyntää Kanta-tietoja nykyistä laajemmin ja paremmin Kelan tarjoamien ratkaisujen avulla

Tiedonhallinnan ohjausmalli ja yhteistyön vahvistaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien kanssa

- **Tiedonhallinnan ohjausryhmät** *strateginen tiedonhallinnan ohjausryhmä (STOR) sekä tiedonhallinnan ohjausryhmä (THOR).*
- **Sidosryhmätapaamisia** (mm. *Suuntaviivat Nyt –tapahtuma*), joiden yhteydessä laajempaa keskustelua sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaan liittyvistä kysymyksistä
- Tiedonhallinnan kehittämisen vuosittaiset tarvekartoitukset
- KA-ryhmät

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

Kiitos!

Anna Kärkkäinen

anna.karkkainen@stm.fi

